

CONCURSUL NAȚIONAL
pentru elevii din mediul rural
UNIVERSUL CUNOAȘTERII PRIN LECTURĂ
Etapa județeană - 10 mai 2025
Clasa a V-a

Timpul de lucru: 2 ore. Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
Citește cu atenție textele următoare, apoi scrie răspunsul la fiecare dintre cerințele date:

PARTEA I (20 de puncte)

- Adina, de ce vrei tu să faci karate? mă întreabă mama.

- Păi, toată școala face acum karate! pufnesc eu. Și pentru că vreau să fiu ca Shogun, din cartea *Shōgun*. Ca John Blackthorne, personajul principal. (...)

Mama tace și zâmbește. Apoi:

- Câte clătite vrei?

Clătitele sunt preferatele mele de când eram mică. Nici nu știu de ce mă mai întreabă - întotdeauna mănânc două goale, două cu zahăr, două cu gem. Dar acum chiar n-am chef de clătite.

- Nu vreau clătite, zic.

Mama, fără să se enerveze, lasă mixerul deoparte.

- Atunci ce vrei să mănânci în seara asta?

- Orez.

- Adică pilaf? se miră mama. Am făcut săptămâna trecută și nici nu te-ai atins, se revoltă ea în cele din urmă.

Dau din mână a lehamite - nu înțelege absolut nimic! Și mă duc în camera mea, să termin cartea.

Nu e o singură carte, sunt două. Două cărtoaide groase, fără poze, le-am citit în mai puțin de o săptămână - la școală, în pauze, în spatele blocului, pe când ceilalți se jucau „Flori, fete, filme sau băieți”.

(...) John Blackthorne e un personaj perfect - sută la sută pozitiv, drept și înțelegător, curajos și nobil. Păcat că nu-i fată, dar n-o să mă împiedic eu de acest mic detaliu.

Înainte să mă înscriu la karate, la clubul din școala noastră, Shotokan-Fudokan, m-am antrenat de una singură - am făcut dușuri cu apă rece - de fapt, călăie - dimineața, am alergat îmbrăcată în fâș până la părculețul de la Mobila și înapoi, am învățat să număr în japoneză.

- Ichi, ni, san, si, go, roku, shichi, hachi, cu, ju... ne numără sensei la sală atunci când facem, în formație, mae geri.

În chimonoul meu cel nou, alb și foșnitor, mă simt exact ca-n *Shōgun*. La sfârșitul antrenamentului, după kata și kumite, ne așezăm cu toții în cerc, urmează momentul de meditație, în seiza. E momentul meu preferat - toți copiii închid ochii, iar sensei ne spune la ce să ne gândim ca să ne relaxăm. Eu mă gândesc la povestea lui John Blackthorne și la faptul că deja nu ne mai despart o jumătate de planetă și câteva secole de istorie, nu ne mai desparte nici măcar granița dintre realitate și literatură, eu și el suntem exact la fel, una și aceeași persoană.

- Imaginați-vă că sunteți la malul mării și auziți valurile care se lovesc de țărm! zice sensei pe un ton calm.

Stau cu ochii închiși, strâng tare pleoapele, ca să nu mai văd chiar nimic și să nu fiu tentată să-i deschid.

De pe strada școlii se aude un câine care latră ca prostul.

- Auziți valurile? E atât de liniște în jur... doar noi și marea.

Câinele continuă să latre, ba acum chiar și schelălăie; câțiva copii pufnesc în răs. Însă după câteva minute se lasă din nou liniștea în sala noastră de karatiști, improvizată în sala de sport a școlii.

- Nu vă lăsați influențați de factorii exteriori! zice grav sensei. Acum sunteți la munte, în apropierea unei cascade. Auziți susurul apei?

- Ole, ole...! se aude o voce în curtea școlii.

Cred că tocmai s-a terminat meciul de fotbal între C și B. (...)

Toți copiii din sală râd - s-a dus naibii meditația noastră, tocmai când eram cât p-aci să mă contopesc cu John Blackthorne.

Sensei se supără că nu suntem disciplinați și ne pune să facem treizeci de flotări.

- Ichi, ni, san, si...

(Adina Popescu, *Pallas Atena, Shōgun și Scarlett O'Hara*)

1. Transcrie din text două cuvinte / structuri care se referă la spațiul întâmplărilor. **4p.**
2. Notează pe foaia de concurs litera în dreptul căreia se află varianta corectă de răspuns: **4p.**
 - a) *Adina nu are chef de pilaf.*
 - b) *Adina a citit Shogun în cel mult șapte zile.*
 - c) *Copiii fac karate la stadion.*
 - d) *Sensei îi pune pe copii să facă cincizeci de flotări.*
3. Rescrie enunțurile următoare în ordinea apariției lor în text: **4p.**
 - a) *Mă simt exact ca-n Shogun...*
 - b) *Zice sensei pe un ton calm...*
 - c) *Mama tace și zâmbește.*
 - d) *Ichi, ni, san, si, go...*
4. Menționează două stări/ emoții la care se face referire în text, ilustrându-le cu câte o secvență potrivită. **4p.**
5. Scrie un text descriptiv, de minimum 30 de cuvinte, în care să prezinți ce simți la îndemnul din secvența: „- *Imaginați-vă că sunteți la malul mării și auziți valurile care se lovesc de țarm! zice sensei pe un ton calm.*” **4p.**

PARTEA a II-a (20 de puncte)

Shotokan este un stil de karate introdus de maestrul Gichin Funakoshi (1868-1957). Foarte răspândit în lume, Shotokan se traduce prin „Școala lui Shoto”, după porecla (Shoto) sub care era cunoscut maestrul Funakoshi, dar există și alte interpretări cum ar fi „Școala bradului și a valului”, aici prin bradul mereu verde simbolizând veșnica tinerețe a concepțiilor și neîncetata lor înnoire, iar prin val, munca necurmată care trebuie depusă pentru a putea însuși aceste principii, muncă asemenea valurilor care lovesc neîncetat țarmul. Acest stil pune accentul pe pozițiile adânci și lungi,

pe tehnicile eficace în lupta de la distanță și pe dezvoltarea vitezei. Tehnicile de mâini și cele de picior apar în proporții egale.

Stilul Shotokan este popular în Japonia, mai ales în regiunea capitalei. Numeroase universități au în programul lor de studiu acest stil (Waseda, Takushoku, Keio etc). Acest stil este primul care a fost predat în Japonia în anul 1922 și primul care s-a răspândit prin intermediul instructorilor japonezi în Europa și America, apoi în toată lumea, fiind și astăzi cel mai cunoscut stil de karate.

(<https://ro.wikipedia.org/wiki/Shotokan>)

1. Precizează cine a introdus stilul *Shotokan*. 4p.
2. Scrie vârsta pe care o avea maestrul Gichin Funakoshi când stilul Shotokan a început să fie predat în Japonia. 4p.
3. Menționează două trăsături ale textului nonliterar existente în fragment. 4p.
4. Rescrie, pe foaia de concurs, varianta care reprezintă o afirmație corectă, așa cum apare în textul dat. 4p.
 - a) *Shotokan se traduce prin „Școala lui Shoto”, după porecla (Shoto) sub care era cunoscut maestrul Funakoshi.*
 - b) *Stilul Shotokan este primul care a fost predat în Japonia în anul 1942.*
 - c) *Tehnicile de mâini și cele de brațe apar în proporții egale.*
 - d) *Foarte răspândit în lume, Shotokan se traduce prin „Școala lui Funakoshi”.*
5. Explică, în minimum 30 de cuvinte, denumirea stilului de karate Shotokan, așa cum se prezintă în text. 4p.

PARTEA A III-A (50 de puncte)

1. Numește un element comun, de conținut, identificat în cele două texte. 5p.
2. Transcrie, din primul text, un enunț în care se precizează câte clătite mănâncă fetița. 5p.
3. Rescrie următoarele cuvinte în ordine alfabetică: *concepțiilor, înnoire, val, munca, principii*. 5p.
4. Precizează motivul pentru care copiii s-au oprit din meditație. 5p.
5. Explică, în minimum 50 de cuvinte, semnificația secvenței “*Eu mă gândesc la povestea lui John Blackthorne și la faptul că deja nu ne mai despart o jumătate de planetă și câteva secole de istorie, nu ne mai desparte nici măcar granița dintre realitate și literatură, eu și el suntem exact la fel, una și aceeași persoană*”. 10p.
6. Redactează un text narativ, de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinți o întâlnire imaginară dintre personajul narator din primul text și personajul John Blackthorne. 10p.

Notă!

În cazul ultimilor doi itemi, la evaluarea răspunsurilor, se vor avea în vedere:

- corectitudinea textului, succesiunea logică a ideilor; 2p.
- respectarea părților unei compuneri; 2p.
- proprietatea termenilor, bogăția și expresivitatea vocabularului; 2p.
- ortografia; 2p.
- punctuația. 2p.

CONCURSUL NAȚIONAL
pentru elevii din mediul rural
UNIVERSUL CUNOAȘTERII PRIN LECTURĂ
Etapa județeană - 10 mai 2025
Clasa a VI-a

Timpul de lucru: 2 ore. Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
Citește cu atenție textele următoare, apoi scrie răspunsul la fiecare dintre cerințele date:

PARTEA I (20 de puncte)

În clasa a șasea, s-a mutat la mine în bloc și în clasă Simon, care a devenit ulterior colegul meu de bancă. El stătea la șapte, cu cinci etaje mai sus ca mine, exact deasupra apartamentului meu. Ne jucam *De-a spionii* și ne trimiteam mesaje codificate. Simon m-a învățat alfabetul morse, pe care-l exersam prin țeava de calorifer. Pe urmă verificam pe geam dacă am înțeles bine, urlând cât de tare puteam. La punct, ciupeam țeava scurt, ca pe o harfă, la linie, o zgredă în îndelung. (...) Zbârnâiau caloriferele cât era ziua de lungă; vecinul de la trei, Nea Mirel, un pensionar plictisit de cozi la ouă și de atâtea rebus, decodifica și el cu noi, ba chiar de două ori a scos capul pe geam și ne-a corectat. (...)

Într-un an, pe Calea Floreasca se schimbau țevile de apă caldă și de gaze și strada era ciuruită ca un șvaiter. În tranșeele rezultate în urma acestor săpături, doi colegi de-ai mei, Jean-Paul și Theo, s-au apucat să construiască o cazemată din pământ. Au observat imediat imensele conducte și traseele lor. O rețea de drumuri subterane, plină de promisiuni și de adrenalină. Intestinele Bucureștiului... N-au ținut secretul pentru ei, ci l-au împărtășit cu Vlad, Sorin și alții. Și așa a început joaca *De-a exploratorii*, exact în perioada în care citeam *Mizerabilii*.

- Nu-i mare lucru, mi-a zis Bebe, care învăța cel mai bine din clasă și care tocmai se întorsese dintr-o incursiune subterană, chiar și-o fată poate să meargă.

(...) Dotați cu lanterne, intram prin fața blocului lui Sorin, din Dorobanți, pe la centrala termică, de îndată ce paznicul își părăsea poziția. Pentru că traseul era întortocheat, cald și umed, l-am botezat „labirintul ecuatorial”. Mergeam tot înainte și ajungeam sub stadionul Dinamo. De aici, o luam pe un alt traseu și ieșeam în Floreasca, în dreptul străzii Vârful cu dor. Băieții au făcut și-o hartă, pe care o updatau cu fiecare ocazie. (...)

Odată ne-am rătăcit și am ieșit la Perla, în intersecție, printr-o gură de canal. Vlad a împins capacul și o lumină puternică, pâcloasă, ne-a orbit pentru câteva momente. Șoc, atât pentru trecători, cât și pentru noi, care ieșeam de sub pământ ca niște larve uriașe. (...) Altă dată am dat peste două biciclete demontate și ascunse. Nu eram singurii care utilizau coridoarele. Ascunzătoare pentru unii, turism clandestin pentru alții...

De ziua mea, când am împlinit treisprezece ani, însoțită de Vlad și Sorin, am găsit un nod din care se răsfirau magistrale în toate direcțiile. Cineva își amenajase acolo un fel de locuință, cu tot ce-i trebuia. Inimile ne băteau cu putere. Era complet beznă, iar sunetul picăturilor de apă care se scurgeau de pe țevi ne trimitea cu gândul la o peșteră preistorică. Rând pe rând, fel de fel de obiecte au început să se miște spasmodic, răscolite de lumina indiscretă a lanternei. Inclusiv o pendulă, care

ne mesmerizase pe toți. (Încă mai visez pendula aia.) Apoi am auzit niște glasuri. Tâlhari? Răufăcători? Spirite răzbunătoare? Am simțit o frică abisală, cum nu mai trăisem niciodată. Ce să vezi, din partea cealaltă, veneau Theo și Jean-Paul. Sorin a început să râdă și atunci mi-am revenit. Am răsuflat ușurată, apoi am hotărât că vremea explorărilor subterane trecuse. A fost ultima incursiune în „labirintul ecuatorial”.

(Daniela Ulieriu, *Soare, Oare, Are, Re. Jocuri de altădată*)

1. Transcrie din text două cuvinte / structuri care se referă la spațiul întâmplărilor. **4p.**
2. Notează pe foaia de concurs litera în dreptul căreia se află varianta corectă de răspuns: **4p.**
 - a) *Vlad a împins copacul și o lumină puternică.*
 - b) *Pe Calea Floreasca se schimbau țevile de apă caldă și de gaze.*
 - c) *El stătea la șapte, cu patru etaje mai sus ca mine.*
 - d) *Cineva își amenajase acolo un fel de casă.*
3. Rescrie enunțurile următoare în ordinea apariției lor în text: **4p.**
 - a) *Ascunzătoare pentru unii...*
 - b) *Încă mai visez pendula aia...*
 - c) *Ne jucam „De-a spionii”.*
 - d) *Vlad a împins copacul.*
4. Menționează motivul pentru care copiii au numit traseul „labirintul ecuatorial”. **4p.**
5. Explică, în 30-50 de cuvinte, semnificația secvenței *Am răsuflat ușurată, apoi am hotărât că vremea explorărilor subterane trecuse.* **4p.**

PARTEA a II-a (20 de puncte)

Jocul în aer liber (...) are un rol crucial în dezvoltarea generală a copilului. De la starea de bine fizică până la abilitățile cognitive și sociale, implicarea în activități în aer liber are numeroase beneficii.

Beneficiile din punct de vedere fizic ale jocului în aer liber:

Joaca în aer liber le oferă copiilor posibilitatea de a-și îmbunătăți abilitățile motorii groșiere și coordonarea. Fie că este vorba de alergat, sărituri sau cățărat, aceste activități fizice ajută la întărirea mușchilor și la îmbunătățirea echilibrului. În plus, joaca în aer liber promovează un stil de viață sănătos, reducând riscul de obezitate infantilă. Prin implicarea în jocuri active, copiii dezvoltă obiceiuri sănătoase care pot dura o viață întreagă.

Beneficiile cognitive ale jocului în aer liber:

Mediul exterior stimulează imaginația și creativitatea copilului. Natura oferă o gamă vastă de experiențe senzoriale, cum ar fi simțirea texturii frunzelor sau auzul sunetului ciripitului păsărilor. Aceste experiențe alimentează imaginația unui copil, stimulând creativitatea și jocul imaginativ. Jocul în aer liber încurajează, de asemenea, rezolvarea problemelor și gândirea critică. Acestea sunt dobândite pe măsură ce copiii navighează prin diverse provocări din mediul înconjurător.

Beneficiile sociale și emoționale ale jocului în aer liber:

Joaca în aer liber oferă un cadru ideal pentru copii pentru a-și dezvolta abilitățile sociale și pentru a încuraja munca în echipă. Atunci când se angajează în activități de grup, cum ar fi jocul de-a

prinselea sau construirea unei fortărețe, copiii învață să comunice, să negocieze și să coopereze cu colegii lor. În plus, petrecerea timpului în natură are un efect calmant, reducând nivelul de stres și promovând bunăstarea emoțională.

(Ionela Luciu, *Jocul în aer liber și rolul lui în dezvoltarea copilului*)

1. Precizează două tipuri de beneficii ale jocurilor în aer liber. **4p.**
2. Transcrie un exemplu de activitate de grup. **4p.**
3. Menționează două trăsături ale textului nonliterar existente în fragment. **4p.**
4. Rescrie, pe foaia de concurs, varianta care reprezintă o afirmație corectă, așa cum apare în textul dat. **4p.**
 - a) *Fie că este vorba de alergat, sărituri sau cățărat, aceste activități fizice ajută la întărirea mușchilor și la îmbunătățirea gândirii..*
 - b) *Natura oferă o gamă vastă de experiențe vizuale.*
 - c) *Jocul în aer liber încurajează, de asemenea, rezolvarea problemelor și gândirea critică.*
 - d) *Petrecerea timpului în natură are un efect revigorant.*
5. Explică, în minimum 30 de cuvinte, modul în care „joaca în aer liber promovează un stil de viață sănătos”. **4p.**

PARTEA A III-A (50 de puncte)

1. Numește un element comun, de conținut, identificat în cele două texte. **5p.**
2. Transcrie, din primul text, un enunț care descrie ce au observat copiii când au început să construiască o cazemată. **5p.**
3. Rescrie următoarele cuvinte în ordine alfabetică: *imaginația, creativitatea, natura, gamă, Copilului*. **5p.**
4. Scrie, în minimum 30 de cuvinte, motivul pentru care copiii au început joaca *De-a exploratorii*. **5p.**
5. Exprimă-ți opinia, într-un text de minimum 80 de cuvinte, despre nevoia de petrecere a timpului în natură. **10p.**
6. Redactează un text narativ, de minimum 150 de cuvinte, în care să relatezi o întâmplare, reală sau imaginară, petrecută în timpul unui joc cu prietenii tăi. **10p.**

Notă!

În cazul ultimilor doi itemi, la evaluarea răspunsurilor, se vor avea în vedere:

- corectitudinea textului, succesiunea logică a ideilor; **2p.**
- respectarea părților unei compuneri; **2p.**
- proprietatea termenilor, bogăția și expresivitatea vocabularului; **2p.**
- ortografia; **2p.**
- punctuația. **2p.**

CONCURSUL NAȚIONAL
pentru elevii din mediul rural
UNIVERSUL CUNOAȘTERII PRIN LECTURĂ
Etapa județeană - 10 mai 2025
Clasa a VII-a

Timpul de lucru: 2 ore. Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
Citește cu atenție textele următoare, apoi scrie răspunsul la fiecare dintre cerințele date:

PARTEA I (20 de puncte)

Mama calcă. Eu îi citesc versuri. Unele îngrămădite într-o carte îngălbenită de trecerea timpului, mirosind dulceag, a ciocolată. Un volum fără coperte, ca o varză curățată de primele frunze, acelea ciupite de melci, de grindină sau de zgâlțâielile suferite în timpul transportului. Gata pregătită pentru oala cu sarmale.

Soarele se așterne pentru culcare. Părul mamei sclipește ușor, rufele înalță iz proaspăt, de zăpadă abia așternută parcă. Din trompa radioului se scurge o melodie lentă, lentă, cântec de leagăn pentru apusul înmiresmat.

Continui să citesc. Literale încep să mișune în fața ochilor mei împăienjeniți, ca niște furnici prostuțe, grăbite către gura hapsână, ce le așteaptă în plasa atât de frumos țesută. (...)

Sunt ani de care îmi aduc prea bine aminte. Eu citind, mama călcând. Ani care îmi poartă pașii către prima bibliotecă. Acea a școlii. Intru cu timiditate, cu oarecare frică chiar, așa cum intri la dentist. Cărțile stau aliniate ca mezelurile în băcănie. Pe niște rafturi vechi, însăilate din lemn. Mă provoacă același miros, unul de ciocolată făcută în casă. Bibliotecara, o femeie în vârstă, omorând timpul între două croșete. Mă învârt ușor prin încăperea slab luminată, ca un titirez leneș, după care îmi aleg mireasa: *Peștele de argint*, o carte de aventuri. (...) Faptul că mi-am ales singur volumul, că nu am fost condiționat de cumpărarea lui de către părinți, ba, mai mult, amănuntul prețios că pentru cartea asta a trebuit să completez o fișă, să semnez - atât cât mă pricepeam să o fac - și să mă oblig că o voi restitui în două săptămâni, transformă lectura într-o adevărată aventură, mai ceva decât aceea cuprinsă între scoarțe. În fiecare seară, câte zece pagini. Obligatoriu! Mama calcă, iar eu citesc în camera mea, scăldat de lumina becurilor, uitând de Eminescu, de pastelurile lui Alecsandri, de Coșbuc. Devin, pagină cu pagină, eroul principal al povestirii, un puști temerar, care face Pământul să se-nvârtă. Din când în când, privirile îmi întârzie pe chipul eroinei, reprezentat color la sfârșitul fiecărui capitol. Pare că îi zâmbește curajosului său însoțitor, iar mințile mele visează *El-Zorabi* verzi pe pereți.

Restitui cartea cu puține zile înainte de vacanța de vară. Cea mare. Plec la Sibiu, la bunica. Trenul, șarpe grăbit, mă așterne în Gara Mică. În cinci minute ajung deja în grădina casei de pe strada Zorilor. Soarele arde. *Hucinul*, vișinul, vița întinsă deasupra acestei limbi de pământ, toate astea par că mă așteaptă. Bunica, mai mult decât ele. Are obraji de lut. Mă strânge în brațe. Măinile îi tremură, îi tremură bine, iar rochia înflorată îi miroase a mâncare. Fac ce fac, mă joc ce mă joc, seara împărștiindu-mi prietenii către casele lor.

Sunt spălat, după care mănânc o felie de pită cu *heciumpeci*. Pastă de măceșe.

Voi dormi în aceeași odaie cu ele, cu buna mea și cu mama. Sporovăiesc în șoaptă: cine a mai murit, cine s-a mai luat. De-ale muierilor.

Stând într-o rână, înghițit de lenjeria de pat apretată, deschid sertarul de la capătul dormezei. Miroase a nucă. Între două replici ale femeilor, apuc cartea cu teamă. Copertele negre, crucea aurie împodobind-o pe prima, filele subțiri ca hârtia de țigară fac să mă ascund în câteva minute sub plapumă - e răcoare bine de tot aici, chiar și de-a lungul verii -, numai eu și biluța din fosfor, pe care am adus-o de la București, rază de speranță obținută de la Ștefănel, un coleg de clasă, în schimbul unui volum scris de Jules Verne.

(Călin Torsan, *Raza verde*)

1. Transcrie din text două cuvinte / structuri din câmpul lexico-semantic al cărților. **4p.**
2. Notează pe foaia de concurs litera în dreptul căreia se află varianta corectă de răspuns: **4p.**
 - a) *Cărțile stau aliniate ca mezelurile în măcelărie.*
 - b) *Cartea trebuia restituită într-o săptămână.*
 - c) *Chipul eroinei apare color la sfârșitul fiecărui capitol.*
 - d) *Copilul pleacă la Sibiu, la mama.*
3. Rescrie enunțurile următoare în ordinea apariției lor în text: **4p.**
 - a) *Crucea aurie împodobind-o pe prima ...*
 - b) *Soarele se așterne pentru culcare.*
 - c) *Mama calcă, iar eu citesc în camera mea*
 - d) *Miroase a nucă.*
4. Transcrie din text o structură care să descrie una dintre cărțile citite de copil. **4p.**
5. Scrie o propoziție interogativă în care un substantiv comun din text să fie nume predicativ. **4p.**

PARTEA a II-a (20 de puncte)

Beneficiile cititului în familie:

Stimulează creativitatea și imaginația

Citind, copiii pot să își imagineze personaje, locuri și evenimente diferite. În plus, cititul poate ajuta copiii să exploreze lumi noi și să își dezvolte empatia și înțelegerea pentru oameni și culturi diferite.

Dezvoltă relațiile familiale

Acesta poate fi un timp special dedicat familiei, în care membrii săi pot să se conecteze, să își împărtășească gândurile și să se distreze împreună. În plus, cititul împreună poate ajuta la dezvoltarea intereselor și valorilor comune.

Îmbunătățește abilitățile de concentrare

Acesta poate fi o activitate în care copiii trebuie să fie atenți la ceea ce se întâmplă în poveste și să își folosească imaginația pentru a-și crea propriile imagini mentale.

Reduce stresul și anxietatea

Această activitate poate fi o modalitate de a se relaxa și de a se distra împreună și, de asemenea, de a evada din realitatea zilnică.

Dezvoltă abilitățile de lectură

Copiii care sunt expuși la cititul în familie își dezvoltă abilitățile de citire, înțelegere și interpretare a textelor.

Îmbunătățește vocabularul și abilitățile de scriere

Cititul cărților diverse și interesante poate ajuta la dezvoltarea vocabularului copiilor, la îmbunătățirea gramaticii și a structurii lor de fraze, la dezvoltarea stilului de scriere, precum și la dezvoltarea abilităților lor de exprimare și comunicare.

Contribuie la conștientizarea emoțiilor

Cărțile pot oferi exemple de situații care să ilustreze emoțiile și să ajute copiii să înțeleagă cum se simt și de ce. Totodată, personajele din cărți pot oferi modele de comportament pozitive și soluții pentru gestionarea emoțiilor.

*(Cititul în familie: De ce este important să citim împreună cu cei mici?,
în Dilema veche din 29 martie 2023)*

1. Precizează un beneficiu al cititului. 4p.
2. Notează un beneficiu al cititului împreună. 4p.
3. Menționează titlul articolului din care este extras fragmentul. 4p.
4. Rescrie, pe foaia de concurs, varianta care reprezintă o afirmație corectă, așa cum apare în textul dat. 4p.
 - a) *Citind, copiii pot să își imagineze oameni, locuri și evenimente diferite..*
 - b) *Prin lectură copiii pot să își dezvolte empatia și înțelegerea pentru prieteni.*
 - c) *Copiii care sunt expuși la cititul în familie își dezvoltă abilitățile de gândire.*
 - d) *Personajele din cărți pot oferi modele de comportament pozitive.*
5. Explică, în minimum 30 de cuvinte, cum îi ajută cititul pe copii „să își dezvolte empatia și înțelegerea pentru oameni și culturi diferite”. 4p.

PARTEA A III-A (50 de puncte)

1. Numește un element comun, de conținut, identificat în cele două texte. 5p.
2. Transcrie, din primul text, un enunț care prezintă activitatea bibliotecarei. 5p.
3. Precizează o emoție pe care o simțea naratorul atunci când intra în bibliotecă. 5p.
4. Formulează câte o idee principală din fiecare text-suport. 5p.
5. Exprimă-ți opinia, într-un text de minimum 80 de cuvinte, despre importanța lecturii în viața copiilor, valorificând al doilea text. 10p.
6. Redactează un text narativ, de minimum 150 de cuvinte, în care să relatezi o întâmplare, reală sau imaginară, petrecută într-o bibliotecă. 10p.

Notă!

În cazul ultimilor doi itemi, la evaluarea răspunsurilor, se vor avea în vedere:

- corectitudinea textului, succesiunea logică a ideilor; 2p.
- respectarea părților unei compuneri; 2p.
- proprietatea termenilor, bogăția și expresivitatea vocabularului; 2p.
- ortografia; 2p.
- punctuația. 2p.

CONCURSUL NAȚIONAL
pentru elevii din mediul rural
UNIVERSUL CUNOAȘTERII PRIN LECTURĂ
Etapa județeană - 10 mai 2025
Clasa a VIII-a

Timpul de lucru: 2 ore. Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
Citește cu atenție textele următoare, apoi scrie răspunsul la fiecare dintre cerințele date:

PARTEA I (20 de puncte)

Draga mea nepoțică!

(...)

A citi cu adevărat înseamnă a scrie. (...)

Pentru că atunci când subliniezi și scrii într-o carte, când înțelegi că orice carte adevărată este făcută pentru a fi la nesfârșit *re-scrisă* de către fiecare dintre cititorii ei, noi nu scriem, de fapt, în acea carte, ci *în noi înșine*, în propriul suflet, în propriul creier.

(...)

Bine-bine, vei spune (sfătuită, poate, la ureche de tatăl tău): dar nu numai prin cărți ne formăm, ci, azi, mult mai bine, mai direct, prin ecrane, jocuri electronice, internet, filme, email etc. Prin comunicare! Prin imagini! Interactiv! Da, Anaïs (adică Miron), dar pe o carte poți scrie, cartea e un obiect însuflețit, supus transformărilor, ca și noi, cititorii, care, citind-scriind o carte, *ne scriem*, de fapt, pe noi înșine: ne formăm.

Dacă o carte nu-ți place, o arunci. Dacă o carte te enervează, dai cu ea de pământ. Dacă cineva te întrerupe din cititul unei cărți care-ți place, arunci cu ea după respectivul, așa cum mi s-a întâmplat mie, în tinerețe (tatăl tău încă nu se născuse), cu *Darul lui Humboldt*, cu care am azvârlit după bunica ta. Dar cu un dispozitiv de citit cărți electronice, cu un computer, cu un Kindle, cu un iPad nu vei da nicicând de pământ, nu vei putea niciodată să te descarci. Fiecare carte trebuie să aibă, la fel ca și oamenii, propriul ei trup, un corp numai al ei, nu să fie un duh dependent de un singur, unic „trup”.

Iar a te comporta „interactiv” înseamnă a răspunde imediat, pe loc, fără întârziere la întrebări, la solicitări, a fi permanent disponibil, dar a nu întreba și a nu putea să soliciți, tu, niciodată. (...)

Nimic nu se compară cu lectura unei cărți din hârtie pe care poți să subliniezi, pe care poți să TE scrii, pe care poți s-o rupi, s-o decupezi, să desenezi ce-ți închipui citind, o carte din care crești ca dintr-o glastră, fabricându-te cu propriile tale mâini.

Lumea virtuală oferă o libertate mai mică, deci falsă, pentru că este o *lume intangibilă*, nu poți s-o atingi, poți cel mult să adaugi, să mergi mai departe, să preiei și să joci roluri ale căror imagini te atrag, dar pe care, cu cât imaginile sunt mai atrăgătoare, cu atât poți să le transformi, să le reinventezi mai puțin. (...)

Citește ca și cum ai dansa: cu toate mâinile, cu toate picioarele, din tot corpul, despre care un mare filozof, Spinoza, spunea că noi nici nu bănuim ce poate să facă.

Noi nici nu bănuim ce am putea face cu o carte!

(...)

O carte este o tablă pe care - mai bine spus, „din care” - te scrii și te desenezi. De-asta este esențial să citești, să te scrii din cărți din hârtie, dar pe care să le transformi liber. Cărți care să ofere o materie și un suport ușor de modelat, o materie din care să poți să te produci cu propriile tale mâini.

Cartea în care scrii ești tu însăși.

În cartea în care scrii, desenezi, decupezi ești tu însăși. Nu trece cu totul și direct în lumea virtuală, fără să fi trecut înainte și fără să treci în paralel și prin materialitatea cărților.

Numai cine învață să se scrie prin lectură în cartea din hârtie va putea fi stăpân, nu sclav, în lumea imaginilor fără umbră.

Pe curând, draga mea Anais! Nu te lăsa păcălită!

(Bogdan Ghiu, **Ce poți să faci cu o carte - Scrisoare către Anais**)

1. Transcrie din text două cuvinte din câmpul lexico-semantic al creației. **4p.**
2. Notează pe foaia de concurs litera în dreptul căreia se află varianta corectă de răspuns: **4p.**
 - a) *Cartea e un obiect neînsușit.*
 - b) *Lumea virtuală oferă o libertate mai mare.*
 - c) *Cartea în care scrii ești tu însăși.*
 - d) *În cartea în care scrii, desenezi, decupezi nu ești tu însăși.*
3. Rescrie enunțurile următoare în ordinea apariției lor în text: **4p.**
 - a) *Dacă cineva te întrerupe din cititul unei cărți care-ți place, arunci cu ea după respectivul...*
 - b) *Dar cu un dispozitiv de citit cărți electronice, cu un computer, cu un Kindle, cu un iPad nu vei da nicicând de pământ...*
 - c) *Cartea în care scrii ești tu însăși.*
 - d) *Nimic nu se compară cu lectura unei cărți din hârtie pe care poți să subliniezi...*
4. Construiește un enunț în care să folosești o locuțiune care să conțină cuvântul „picior”. **4p.**
5. Scrie un enunț exclamativ în care un substantiv comun din text să fie complement direct. **4p.**

PARTEA a II-a (20 de puncte)

Spre deosebire de vorbit, cititul și scrisul reprezintă obiceiuri artificiale, iar de când ne răspundem la întrebări accesând Google, procesul de lectură a suferit modificări, astfel că ne pierdem abilitatea de a citi cărți și ne specializăm în „scanarea” ecranelor, în slalomul printre informațiile de pe internet. (...)

Pe lângă avantajele adesea invocate, accesul facil și rapid la informație prezintă și marele dezavantaj că tindem să cultivăm mai degrabă abilitatea de a căuta și accesa informația decât pe cea de a ne-o însuși, prin memorie, deci de a dobândi cunoștințe. Publicația *The Guardian* scria în urmă cu câțiva ani că, într-un fel, *web-ul a devenit proteza globală pentru memoria noastră colectivă*. (...)

John Dyer vorbește și de „o supraîncărcare informațională”, un efect al navigării printre informații. Acesta aduce în discuție și un studiu realizat de la cercetătorii de la Universitatea Temple care arăta că atunci când accesăm „diferite informații”, cortexul prefrontal, partea creierului responsabilă pentru decizii, se închide. „Cu prea multă informație (...) deciziile oamenilor au din ce

în ce mai puțin sens”, precizează același autor. Ajungem să cultivăm abilitatea de a „scana” ecranele, pentru mulți devenind ulterior mult mai dificil să citească rând cu rând, o carte.

(Dana Mischie, *Ecrane versus cărți. Cum s-a schimbat felul în care citim odată cu avansul tehnologic*)

1. Precizează unde a apărut afirmația că „web-ul a devenit proteza globală”. **4p.**
2. Notează un dezavantaj al accesului rapid la informații. **4p.**
3. Scrie numele autorului și titlul textului de unde a fost preluat fragmentul. **4p.**
4. Rescrie, pe foaia de concurs, varianta care reprezintă o afirmație corectă, așa cum apare în textul dat. **4p.**
 - a) Cititul și scrisul reprezintă obiceiuri artificiale.
 - b) Procesul de lectură nu a suferit modificări.
 - c) ...nu ne pierdem abilitatea de a citi cărți, dar ne specializăm în scanarea ecranelor.
 - d) Atunci când accesăm „diferite informații”, cortexul frontal, se închide.
5. Explică, în minimum 50 de cuvinte, semnificația secvenței „web-ul a devenit proteza globală pentru memoria noastră colectivă”. **4p.**

PARTEA A III-A (50 de puncte)

1. Numește un element comun, de conținut, identificat în cele două texte. **5p.**
2. Transcrie, din primul text, un enunț care prezintă o reacție emoțională față de o carte care nu-ți place. **5p.**
3. Menționează, într-un enunț, o modificare a procesului de lectură, ilustrând-o cu câte o secvență adecvată din fiecare text. **5p.**
4. Explică, în minimum 50 de cuvinte, motivul pentru „Lumea virtuală oferă o libertate mai mică.” **5p.**
5. Exprimă-ți opinia, într-un text de 80 – 100 de cuvinte, despre faptul că „ne pierdem abilitatea de a citi cărți și ne specializăm în scanarea ecranelor”, valorificând al doilea text. **10p.**
6. Redactează un text narativ, de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinți o întâlnire imaginară cu unul dintre personajele tale preferate dintr-o carte. **10p.**

Notă!

În cazul ultimilor doi itemi, la evaluarea răspunsurilor, se vor avea în vedere:

- corectitudinea textului, succesiunea logică a ideilor; **2p.**
- respectarea părților unei compuneri; **2p.**
- proprietatea termenilor, bogăția și expresivitatea vocabularului; **2p.**
- ortografia; **2p.**
- punctuația. **2p.**